

Brahmaanse Steenuilen, hier twee jongen, vind je overal. Ze laten zich gemakkelijk zien.

Foto: Kees van Berkel.

India, vogelland zonder weerga

Deel 2 tijgerreservaten

Kees van Berkel

Inleiding

India is zeer vogelrijk met bijna 1300 soorten. De enorme verscheidenheid aan landschappen en klimaten en daarmee begroeiingstypen hebben elk hun eigen specifieke vogelsoorten. Daardoor is er een enorme rijkdom aan standvogels. Die wordt elk najaar aangevuld met trekvogels en vooral wintergasten uit de Himalaya en het enorme gebied ten noorden daarvan.

In 1998, 1999 en 2000 bezocht ik enkele van de vele vogelrijke gebieden. Daarover gaan drie artikelen. Het eerste ging over *Bharatpur* en verscheen in nummer 48 (6) van het Vogeljaar. Het tweede artikel gaat over de tijgerreservaten *Ranthambore* en *Bandhavgarh* en volgt hieronder. Het derde artikel zal gaan over het tijgerreservaat *Corbett* en het bergdorp *Naini Tal* aan de rand van de Himalaya. Het derde artikel verschijnt in een volgend nummer van het Vogeljaar.

Tijgerreservaten en vogels

De tijgerreservaten trekken bezoekers van over de gehele wereld die graag oog in oog willen komen met de Tijger (*Panthera tigris*). Ranthambore en Bandhavgarh staan bekend als de beste plaatsen om Tijgers te zien. Een aantal televisieprogramma's op de BBC, Discovery Channel en het National Geographic Channel hebben daar flink aan bijgedragen. Wat minder is bekend, is dat deze reservaten ook zulke uitstekende vogelgebieden zijn.

De groteske neushoornvogels, de minuscule vinkleeuwerikjes, de pauwen, de drongo's, de vechtkwartels en de Grijsz Frankolijnen, de Rifgrielen en noem maar op. Ze maken het zoeken en zien van vogels tot een onvergetelijke gebeurtenis.

De tijgerreservaten Ranthambore en Bandhavgarh hebben gemeen dat Tijgers er vergeleken met veel andere gebieden, relatief gemakkelijk zijn te zien.

Bandhavgarh

Het eerste tijgerreservaat waar ik u mee naar toe wil nemen is Bandhavgarh. Om er te komen vlie-

gen wij eerst naar Delhi, zoals in het vorige artikel al is verteld. Vanaf Delhi reizen wij zeventien uur met de trein naar de stad Umaria in zuidwestelijke richting. Die reis van zeventien uur lijkt erger dan het is omdat wij in zogenaamde 'sleeper wagons' reizen. Dat zijn wagons met bedden en airconditioning. Iedere passagier krijgt schoon beddengoed en een handdoek. Meestal is er ook wel een Indiase variant van de railtender. Niet van die mooie karretjes, maar de prijzen zijn dan ook aanzienlijk lager.

De treinreis is vooral bij daglicht een belevenis. Wij rijden met een gemiddelde van vijftig kilometer per uur, soms door dichtbevolkte gebieden dan weer door volstrekt lege vlakten, woeste terreinen en uitgestrekte landbouwgebieden. Er is ook al volop te genieten van het dierenleven. Niet alleen de grote Nijlgau (*Boselaphus tragocamelus* - de grootste Aziatische antilope) die je door de velden ziet lopen, maar ook de vogels vallen op: de felblauwe Indische Scharrelaars, overal Indische Ralreigers, soms groepjes Saruskraanvogels en altijd Treurmaina's en Oevermaina's. De trein lijkt wel bij elke dikke boom te stoppen en

dan is de bedrijvigheid op de stations van piepklein tot groot altijd een zeer boeiend spektakel. Bij aankomst in Umaría gaan wij per jeep naar het vakantieverblijf, de lodge, een terrein met kleine huisjes en een centrale eetgelegenheid. In sommige vakantieverblijven is dit een openluchtgelegenheid, in andere is dit onder dak. De huisjes bestaan uit een of twee kamers met elk een badkamer en toilet.

De parken mogen alleen 's ochtends tot halftien en 's middags na 15.30 uur worden bezocht. In de tussentijd is het rusttijd voor zowel mensen als dieren. In de periode waarin de Tijgers het best zijn waar te nemen, maart-april is het midden op de dag zo heet met temperaturen boven de veertig graden dat het enige dat je nog kunt doen, is op de kamer rusten.

's Ochtends zijn wij om halfzes bij de ingang van het park. Terwijl wij wachten tot wij naar binnen mogen bewonderen wij een drietal Brahmaanse Steenuilen in een kale boom vlakbij. Onverstoorbaar kijken ze naar de rij terreinwagentjes met toeristen.

Twee Indische Scharrelaars zitten onder in een boom. Er komt een Geeloor specht aanvliegen die met een sierlijke beweging tegen de stam aan gaat zitten, vlakbij de scharrelaars. De blauw-met-roze scharrelaars en de zwart-met-goudglanzende specht leveren een prachtige aanblik op.

Om zes uur mogen wij het park in. Wij rijden naar een plek waar enkele Olifanten wachten met elk hun berijder: de 'mahout'. Zij wachten daar op ons omdat dichtbij een Tijger is gezien, die de afgelopen nacht een prooi heeft bemachtigd. Wij klimmen met zijn vieren op de Olifant, die ons door het bos naar de Tijger brengt. Onderweg zien wij groepjes Spitsstaartbronzemannetjes boven de zachtjes wuivende grasstengels. In een boom met kale takken heeft zich al een groep Bengaalse Gieren verzameld. Ze wachten stil tot

er een kans komt om mee te eten. Dikbekkraaien en Huiskraaien zijn niet stil. Met hun gekras lijken ze duidelijk te willen maken dat ze honger hebben. Dan komen wij bij de Tijger. Het is een jong mannetje, die een Axishert (*Axis axis*) heeft gegrepen. De prooi ligt vlakbij het water tussen pollen hoog gras. Met een hoop gras heeft hij het hert bedekt. Zelf ligt hij erbij, staat net op en sjuwt wat rond, gaat drinken in een poel vlakbij en gaat dan weer liggen. Aan zijn dikke buik en gehiég merken wij dat hij al flink van zijn prooi heeft gegeten. Niettemin tolereert hij geen gieren of kraaien bij de prooi.

Hoe krijg je de Tijger te zien?

In Bandhavgarh en ook in Ranthambore rijden wij in kleine jeeps op zoek naar dieren. In de jeeps zijn altijd een chauffeur en een gids aanwezig. De jeeps mogen wij om veiligheidsredenen niet verlaten. In Bandhavgarh zijn Olifanten beschikbaar. Tijgers liggen maar zelden keurig naast een van de weggetjes zodat je ze vanuit de auto kunt bekijken. Meestal liggen ze ergens in de bush. Als ergens een Tijger is gezien die ligt te rusten of, nog beter, bij een prooi ligt worden er Olifanten bijgehaald. Wij kunnen dan op de Olifant naar de Tijger om er te kijken. Als er veel mensen zijn moet je op je beurt wachten. Tijdens het wachten en gedurende het tochtje op de Olifant zie je vaak ook veel vogels. Als er een Tijger met prooi is zijn er vaak Bengaalse en Indische Gieren die op hun kans wachten. Soms voegt zich daarbij nog een Oorgier en bijna altijd is er een groep Dikbekkraaien en Huiskraaien. De meest opvallende bewoners van de open jungle zijn Halsbandparkieten en Pruimekopparkieten. Soms zien wij een Zwartnek-wielewaal, een Shikra, maar ook allerlei andere vogels, afhankelijk van de biotoop waar je je net bevindt.

Tijdens het rondrijden of afwachten op plekken waar onze gidsen iets bijzonders verwachten (Tij-

Elke ontmoeting met een tijger is een hoogtepunt.

Foto: Kees van Berkel.

Gewone Hoelmaan is een apensoort die je meer in het bos dan bij de mensen tegenkomt, dit in tegenstelling tot de Rhesusaap. Foto: Kees van Berkel.

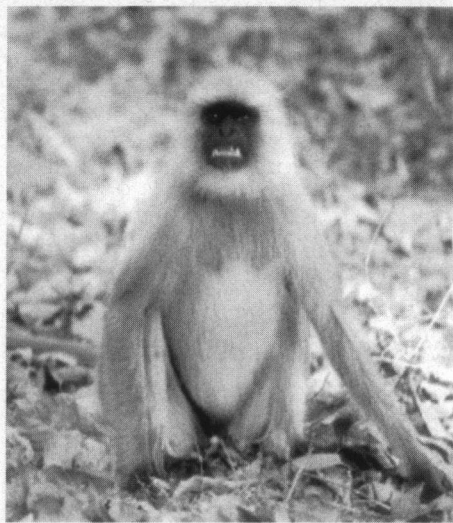
ger, Panter - *Panthera pardus* of Lippenbeer - *Melursus ursinus*) zien wij veel dieren. Het Axishart is zeer algemeen, evenals de Sambar of Paardhert (*Cervus unicolor*) en de Gewone Hoelmaan (*Semnopithecus entellus*). Af en toe zien wij een Jakhals (*Canis aureus*), Indische Mangoeste (*Herpestes edwardsi*), Wilde Zwijn (*Sus scrofa*), Rhesusaap (*Macaca mulatta*) of Palmeeekhoorn (*Funambulus pennanti*). De kans op een Panter is minimaal; die mijden gebieden waar de Tijger algemeen is. De Lippenbeer is in deze tijd van het jaar alleen in de nacht actief.

Als wij door de open gebieden rijden komen wij voortdurend Kleine Groene Bijeneters, Huisgierzwaluwen, Pruimekopparkieten, Roodstuitzwaluwen en Roodbuikbuulbuuls tegen. Kleine groepjes Dikbekhoningvogels vliegen van boom tot boom. Slechts een enkele keer zien wij de Grote Alexanderparkiet, Jungle Dwerguil, Australische Rupsvogel of Gekuipte Boomgierzwaluw.

Overal zijn drassige plekken. Het zijn de plaatsen waar de Indische Kieviten hun inmiddels bekende roep laten horen. Het klinkt ongeveer als 'did-he-do-it' en dat is dan ook zijn bijnaam geworden. De Javaanse Maraboe vinden wij daar ook net als Bisschopsooievaar, Loodbekje, Tijgervink, Muskaatvink en de Indische Ralreiger. Bij poelen treffen wij ook vaak Pauwen aan die in april volop lopen te pronken met hun staarten en soms gezelschap hebben van een paar Witgatjes, Oeverlopers en Steltkluten.

Boven de open vlakten zien wij in een paar dagen tijd regelmatig Witoogbuiserd, Indische Slangenarend, Griuze Wouw, Indische Gier, Bengaalse Gier, Indische Oorgier en Aasgier. Af en toe vliegt de Indische Kuifarend, een nauwe verwant van de Havikarend, over en soms zien wij hem in een boom uitkijken naar prooi.

In een deel van park staan veel bomen. Het is nog niet geen bos. Hier vinden wij een enkele keer de prachtige, grotendeels zwarte, Malabaren-neushoornvogel. Maar als wij die niet zien zijn er altijd nog de verscheidene soorten Drongo's: Koningsdrongo, Witbuikdrongo en de prachtige Vlaggendrongo met zijn uitzonderlijke staart, twee lange kale staartpenen met elk aan het eind een brede vlag. De meest opwindende vogels zijn de prachtige Paradijsvliegenvangers, waarvan wij soms het sneeuwwitte mannetje met zijn lange staart zien, maar meestal de kastanjebruine vrouwtjes. Wat minder spectaculair zijn de mooie oranje

met grijze Kleine Menievogels, de Boskluwier, de Bruinrug- en Langstaartkluwier en Zwarte Roodborsttapuit.

Waar het bos wat dichters is zijn echte bosvogels te vinden: de Blauwe Vliegenvanger, de Damaalijster met zijn blauw met oranje verkleed en de luidruchtige Rosse Boomekster.

Dichtbij de ingang van het park is een brede beek en er zijn daar wat plassen. Het bos is hier veel dichters met hoge bomen. Een Indische Slangenarend zit stil in een boom uit te kijken naar prooi. Op een takje boven de beek zit een IJsvogel, onze eigen IJsvogel, te letten op een visje. Maar voor alles is dit het woongebied van de Bruine Visuil. De nestboom is bekend en in april is er een jong. Het jong is al uitgevlogen en ziet er nog echt uit als een uilskuiken. Naast een van de ouders in de boom kijkt hij ons aan. De oudervogel rekt zich wat uit en gaat diepe geluiden maken. Daarbij worden de keelveren zover opgezogen dat de witte donsveren daaronder duidelijk zichtbaar worden, alsof hij een wit boordje heeft. Na deze show verlaten wij het park en gaan we ontbijten.

Het ontbijt heeft om tien uur plaats. Terwijl wij eten is een Bruine Boomekster voortdurend voor

het raam in een boom bezig. Omdat wij na het eten nog niet in de grootste hitte zitten, is het een goed moment om de omgeving van het verblijf te onderzoeken op vogels. Dicht rond de huisjes is al van alles te zien. De Indische Waaiersstaart doet zijn naam eer aan met het voortdurend spreiden van zijn staart terwijl hij langs de muren van de huisjes zijn voedsel zoekt. Ook een groepje prinia's veroorzaakt opwindning. Het blijken Jungleprinia's te zijn. Een wandeling door de velden levert een paartje Geelleknievit (Malabarenkievit) op en ook een Zwartkopwielewaal, die hoog in een boom zit te roepen. In de top van een hoge boom landt een paartje Gekuijde Boomgierzwaluwen, dat weer vlug vertrekt. Wij vinden het nesthol van een Indische Scharrelaar, die door een van de groepsleden nog leuk op de dia wordt gezet. Een Tickells Niltava, een schitterende blauwe vliegenvanger met een bleekoranje borst laat zich uitgebreid bewonderen. Een paartje Witnekspечten brengt enige opwindning teweeg. Teruglopend naar de kamers komen wij nog twee Goudvoorhoofdbladvogels tegen die in een dikke boom de bladeren afzoeken naar insecten.

Op deze wijze brengen wij een aantal dagen door totdat wij weer naar het station gaan voor de lange reis naar Ranthambore. Onderweg naar het station rijden wij door een droog landschap. Het is er dun bevolkt. Soms doet het aan het Middellandse-Zeegebied denken met houtwallen en heggen die akkertjes en weilandjes omheinen. Er zijn kleine dorpjes en stadjes, riviertjes en kanalen die ook in deze droogte nog steeds water voeren. Daarin zien wij nog de meeste vogels; de inmiddels vertrouwde Indische Kieviten, Middelste Zilverreigers en Indische Ralreigers, maar ook nog een Zwarte Ibis.

Ranthambore

Ranthambore ligt niet ver zuidelijk van de stad Jaipur en ten zuidzuidwesten van Delhi. De reis per trein van Delhi duurt ongeveer zes uur.

Ranthambore lijkt in een aantal opzichten veel op Bandhavgarh, maar er zijn verschillen. Grote delen van het park zijn in april kurkdroog met blader-

De Indische Slangenarend kom je zowel in open terrein als in bos tegen.
Foto: Kees van Berkel.

loze bomen. De kleuren okergeel en bruin overheersen, behalve bij de boom die men daar de 'Flame-of-the-Forest' (*Butea monosperma*) noemt; een vlinderbloemige met prachtig orangerode bloemen en groene peulen. Er zit geen blad aan deze bomen in april maar de overvloedige trossen bloemen compenseren dat ruimschoots. In het dorre landschap zijn groepen van bomen een lust voor het oog. De Gewone Hoelma, de Halsbandparkiet, de Grote Alexanderparkiet en veel andere

De Javaanse Maraboe kom je als solitair individu regelmatig tegen in Bandhavgarh.

Foto: Kees van Berkel.

De Bruine Vlsuil broedt vlak bij poelen en beken in Bandhavgarh.

Foto: Kees van Berkel.

vogelsoorten komen graag op deze bomen af voor de zaden in de peulen, maar ook voor de bloemen zelf.

Hoewel Ranthambore wereldwijd bekend staat als een van de beste plaatsen om Tijgers te zien, zijn de kansen daarop zeer wisselend. Wat je nodig hebt is een goede gids en een flinke dosis geluk. Omdat hier geen Olifanten zijn om van de paden af op zoek te gaan naar Tijgers zijn wij afhankelijk van wat we vanaf de wegen waarnemen. Daarbij is de geluksfactor belangrijker dan wanneer wij ook over Olifanten zouden kunnen beschikken. Niettemin doen wij een aantal prachtige waarnemingen van Tijgers van zeer dichtbij.

In een deel van Ranthambore zijn prachtige grote open plassen en kleinere wateren. Hier vinden wij de opvallende Moeraskrokodillen (*Crocodylus palustris*) en veel vogels. Indische Nimmerzatten

staan broederlijk naast Grote en Middelste Zilverreigers, Lepelaars, Grutto's, Tureluurs, Wintertalingen en Indische Witte Ibissen. Ze tonen zich niet schuw en de fotograaf of videocineast kan hier prachtige opnamen maken van de meest exotische vogelsoortcombinaties. Boven het water vliegen Indische Riviersterns rusteloos heen en weer. Langs de oevers ontdekken wij twee Riefgrielen. Ze zijn nauw verwant aan de gewone Griel die wij regelmatig in de droogste delen van het park zagen, maar deze houden juist van een omgeving met veel water.

In Ranthambore zijn ook enkele beekjes. Het is heerlijk om na een rit door de droge hitte in het open gebied in het weelderige groene bos te komen. Het is er vochtig en groen. In de bomen zien wij een paar Maleise Wespeneieren. Het hele vliegbeeld lijkt sterk op dat van onze Wespeneier,

Moeraskrokodil is een paradepaardje van Ranthambore.
Foto: Kees van Berkel.

inclusief de kenmerkende staartbandering. Eentje vliegt naar een boom waar er nóg een blijkt te zitten. Wij kijken en zoeken goed en uiteindelijk blijken er zeker vijftien Maleise Wespenevenden te zitten. Dan horen wij een opvallend langgerekt geluid. De gids heft zijn vinger op. 'Stork-billed Kingfisher' roept hij. Het duurt lang voor wij hem zien: de Ooievaarsbekijsvogel. Hij komt over de beek aangevlogen en gaat op een dikke omgevallen stam zitten. Het is een prachtig gezicht: een enorme rode snavel, een blauwe rug met verder geel en bruin. Dat wij hem zien is echt geluk hebben. Vaak genoeg blijft hij verborgen achter de struiken en hij maakt zich alleen bekend met zijn kenmerkende geluid. Waar het beekje het open terrein in gaat landt een groepje Kuifgorzen om er te drinken. Het zijn twee grijsgestreepte vrouwtjes en twee zwart met bruine mannetjes met een klein kuifje.

Wat erg opvalt in Ranthambore zijn de grote aantallen Pauwen die je vooral ziet bij binnenkomst van het park. Soms zijn er wel vier of vijf mannetjes tegelijk bezig met pronken, met quasi ongeïnteresseerde vrouwtjes eromheen. Bij het rijden over de onverharde wegen komen wij voortdurend Grijs Frankolijnen tegen die langs de paden scharrelen en soms verschrikt wegvliegen. Af en toe komen we Bankivahoenders tegen, een enkele keer een prachtige diepgroene Smaragdduif. Een trouwe bewoner van alle parken en alle biotopen van nat tot kurkdroog is de Smyrna ijsvogel. Er is in Ranthambore meer gesloten bos dan in Bandhavgarh. Het is er rijk aan zoogdieren; vooral Nijlgau, Axishert en Sambar en soms ook de Indische Gazelle (*Gazella gazelle*) en met geluk een Tijger. Vogels die wij er zien, zijn Grijs Frankolijn, Parelwergfazant, Grote Alexanderparkiet naast de al bekende Halsband- (*Psittacula krameri*) en Pruimekopparkieten, Indische Malkoha, Indische

De Blaauwe Pauw is zeer algemeen in de tijgerreservaten maar vooral opvallend in Ranthambore.
Foto: Kees van Berkel.

Dwergooruil (vaak in grote Wurgvijgen), Rode Tortel, Parelhals- en Palmtortel, Indische Bonte Specht, Bruinkopspecht en Geeloorsspecht en nog veel meer.

De Ooievaarsbekijsvogel is een vaste luidruchtige bewoner van de beken in Ranthambore.

Foto: Kees van Berkel.

Vogels buiten het park

Ten westen van Ranthambore liggen uitgestrekte boomarme vlakten. Tijdens een tocht vinden wij daar Indische Antilopen en Nijlgaus, maar de eerstgenoemde zijn natuurlijk het spectaculairst. In groepen van een mannetje met tot enkele tientallen vrouwtjes zwerven ze rond. Tijdens een andere tocht vinden wij Roodstaartleeuwerik, Grijskruinvinkleeuwerik en Indisch Zandhoen. Ook rond het hotel is veel te zien. Overdag heb je veel tijd en zolang het niet te heet is, is een wandeling onder de bomen de moeite waard. Zittend in de tuin van het hotel genieten wij van een Hop die voortdurend in het gazon foerageert. Het trekt de fotografen onweerstaanbaar aan. Maar het blijkt toch lastig om hem echt heel dichtbij te krijgen. Soms loopt er dan ook nog een Palmeekhoorn door je beeld en dan vliegt hij weer weg een halve seconde voor je wilt afdrücken. Grappig is ook dat de Indische Kievit de hele dag op het gazon actief is. Als onze eigen Kievit de gazons zou gaan benutten zou de weidevogelbescherming heel wat gemakkelijker worden. Terwijl wij zo bezig zijn met de Hop, Indische Kievit, Treurmaina's, Eksterspreeuwen en Junglebabbe-laars horen wij in de bomen rond de tuin voortdurend een Roodmus zingen. In een van de bomen in het gazon zingt driftig een Gewone lora. In tegenstelling tot de Roodmus laat hij zich goed zien. Hij is prachtig zwavelgeel met zwart op de vleugels en kop. Een wandelingetje in de buurt van

het hotel levert nog een Witgatje op die in een ondiepe plas vele duizenden krioelende muggenlarven voor het opscheppen heeft. Hoog in een boom horen wij het monotone geroep van de Kopersmid. Na veel zoek en een stijve nek krijgen we hem in beeld. Teruglopend naar het hotel, het is nu een uur of één en de temperatuur komt verdacht dicht bij de veertig graden Celsius, zien wij nog twee druk bewegende Malcolms Babbe-laars.

Wij gaan om twee uur lunchen. In de koele eetzaal is het lekker tot de stroom uitvalt en de ventilatoren ermee stoppen. Gelukkig gaan ze snel weer lopen. Buiten voor het raam hangt aan een afhangende tak het nestje van een Purperhoningzuiger met het wijfje erop, geduldig broedend.

Na een aantal dagen in Ranthambore te hebben doorgebracht vertrekken wij weer naar Delhi voor de reis terug. Elke reis bevat ook nog een bezoek aan Bharatpur waar in een vorig artikel al over geschreven is. Tijdens zo'n reis is het mogelijk om meer dan tweehonderd vogelsoorten te zien, afhankelijk van hoe fanatiek je op de soorten uitbent en hoeveel tijd je ook wilt besteden aan de Tijgers, andere soorten zoogdieren, reptielen, planten en aan het fotograferen, enzovoorts. En dan vooral niet te vergeten dat er ook mensen wonen en het bijzonder boeiend is om met hen zo goed en kwaad als het mogelijk is met de taalbarrière te communiceren.

■ Kees van Berkel, Thebinckslaan 14, 9462 PV Gasselte. (050) 599 23 15, e-mail: <c.j.m.van.berkel@Invn.agro.nl>

Internetsites

<http://www.ecotouristservices.nl>

<http://www.incore.com/india/wildlife.html>

<http://www.incore.com/india/up.agra.bp.html>

LITERATUUR:

Hammond, Nicholas (2000): Tijgers, Artists for Nature in India. WWF. Uitgeverij Inmerc B.V., Wormer.

Prachtig boek met reproducties van een aantal kunstenaars die ter plekke hebben gewerkt.

Höfer, H. (red) & Wereld Natuur Fonds (1994): Natuur Wereldwijd India, Nepal, Sri Lanka. Cambium BV, Zeewolde. B.V. tweedehands bij De Slegte.

Mountfort, Guy & G. Cubitt (1991): Ongerept India, de biologische diversiteit van India en Nepal. Uitg. M&P, Weert.

Met zeer veel prachtige foto's. Alleen nog tweedehands verkrijgbaar.

Server, Lee: Tigers, a look into the glittering eye. Parkgate Books, London. *Zeer fraaie foto's.*

Tyabji, Hashim (1994): Bandhavgarh National Park.

Zeer informatief maar vrijwel niet buiten India verkrijgbaar.

Goede nieuwe veldgidsen

Grimmett, R., C. Inskipp & T. Inskipp (1999): Pocket guide to the Birds of the Indian subcontinent. Oxford University Press.

Volledig overzicht met goede illustraties, beknopte beschrijvingen en verspreidingskaarten. Zeer handzaam. Circa f 75,-

Grimmett, R., C. Inskipp & T. Inskipp (1998): Birds of the Indian subcontinent. Oxford University Press.

Handboek dat iets te zwaar is als veldgids, met dezelfde illustraties, maar veel uitgebreider beschrijvingen dan de pocket guide. Circa f 220,-

Verouderde veldgidsen:

Alli, S. & S. Dillon Ripley (1983, 1989, 1996): A Pictorial guide to the birds of the Indian subcontinent. Oxford University Press. 106 platen. Formaat: 26 x 20 cm. ISBN 0 19 561634 0.

Alleen beschrijvingen van de families, niet van afzonderlijke soorten. Van de soorten worden alleen verspreidingsgegevens verstrekt. Recente druk heeft een alfabetische index, oudere niet. De platen (73 in kleur en 33 in zwartwit), geven vrijwel de gehele avifauna van circa 1241 soorten weer. Veel platen zijn van slechte kwaliteit, waarmee de vogels erg moeilijk zijn te determineren.

Alli, S. (1996): The book of Indian Birds. 12de druk. Bombay Natural History Society, Oxford. Herziene en uitgebreide nieuwe druk. Formaat 23 x 15 cm. ISBN 0 19 563731 3

Woodcock, M. (1980): Collins Handguide to the Birds of the Indian Sub-Continent.

Beknopte beschrijvingen en kleurenillustraties van 545 vogelsoorten. Alleen tweedehands verkrijgbaar.